

K_r – яскравий контраст, який завжди менший одиниці [5].

Висновки. Отже, архітектура житлових будинків і комплексів повинна бути покращена шляхом впровадження гармонійних кольорових рішень фасадів будівель, що формуються з урахуванням традиційної поліхромії в українській архітектурі, колористики природного та міського оточення, масштабу сучасної міської забудови з її пам'ятниками великої історичної та художньої цінності, а також особливостей сприйняття будівель та комплексів за умов сучасного великого міста.

Література:

1. Козлова Н.В. Оптимальний психофізіологічний простір людини в житловому середовищі. Сучасні проблеми архітектури та містобудування. Київ, 2012. №29. С. 101-106.
2. Ковальов Ю.М., Товбич В.В., Панько О.М. Система оцінювання якості житла: приклад практичного застосування. Технічна естетика і дизайн. С. 98-124.
3. Гуціна О.В., Бармашина Л.М. Вплив архітектурних об'єктів на психоемоційний стан людини. Київ. 2010. С. 41-47.
4. Мардакіна І.С. Методи формування житлового утворення з урахуванням психологічних особливостей сприйняття людиною архітектурного середовища. Київ. 2020. С. 33-44.
5. Лисюк І.А. Вплив кольору на сприйняття архітектурного середовища. Київ. 2009. С. 3-6.
6. Волкова Н.Ю. Формування кольорових і композиційних рішень фасадів житлових будинків та комплексів, 2009. С. 18-23.

УДК 624.21

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АКАДЕМІЧНИЙ ТЕАТР ОПЕРИ ТА БАЛЕТУ. ІСТОРІЯ ТА АРХІТЕКТУРА

Клименко Н., Семенюк В., студ. гр. ПЦБ-464

Науковий керівник – Бекірова М.М., к.т.н., доцент

(кафедра Будівельної механіки, Одеська державна академія будівництва та архітектури)

Анотація. Одеський театр опери та балету відіграє значну роль в культурному житті Європи, входить до п'ятірки найкрасивіших театрів світу. Це перший оперний театр, побудований в Україні. Театр опери та балету по праву можна назвати старійшиною серед цілого ряду культурних установ Одеси. Неймовірна акустика театрального залу. Під час оперних вистав не використовується ніяка звукопідсилююча техніка. Але кожне слово, вимовлене на сцені навіть пошепки, чудово чути всьому залу, від партеру до «гальорки».

Актуальність. Популяризація українського та світового класичного мистецтва і підтвердження авторитету нашого міста, як культурної столиці півдня України.

На початку XIX століття Одеса вже мала театр, що не поступався кращим на той час європейським зразкам. Його було збудовано за ініціативи градоначальника, видатного державного діяча герцога Армана де Рішельє. Будівлю першого міського театру було зведено за проектом італійця Франческо Фраполлі, значні зміни в план вніс Тома де Томон. 10 лютого 1810 року відбулося урочисте відкриття театру. Це була білосніжна споруда, звернена фасадом до порту. У залі налічувалось 800 місць. Регулярні вистави почалися з 1811 року після укладення контракту з драматичною трупю князя О. Шаховського. У репертуарі того часу були комедії, трагедії, водевілі та комічні опери. У 1873-му Міський театр був повністю знищений пожежею.

Будівництво нового театру доручили відомим віденським архітекторам Фердинанду Фельнеру і Герману Гельмеру – авторам чудових театральних будівель у багатьох містах Європи. Створений ними проєкт вдосконалювали одеські архітектори – Олександр Бернардацці, Фелікс Гонсіоровський, Юрій Дмитренко та інші. Будівництво тривало три роки і завершилося у вересні 1887 року. 1 жовтня 1887 року глядачі вперше заповнили залу. Новий театр вразив всіх своєю пишністю. Вражало й технічне оснащення – театр був першою в Новоросійському краї будівлею з електричним освітленням і паровим опаленням, сцена була обладнана за останнім словом театральної техніки.

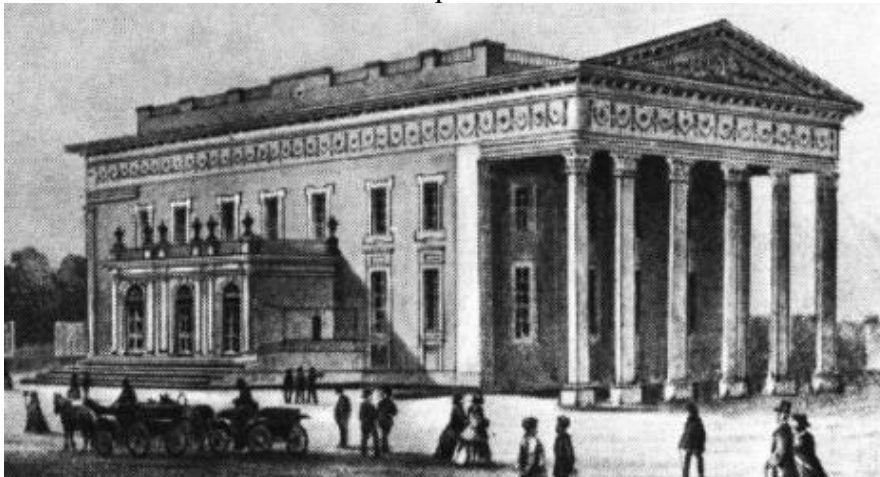

Рис. 1. Перший міський театр

Епоха розквіту театру припала на 1897-1900 роки, коли закладом керував співак і антрепренер О. Сибіряков. З 1903 року антрепризою керувала співачка М. Лубківська. У 1923-му прима-балерина Катерина Пушкіна і Ремислав Ремиславський організували хореографічні класи, учні яких увійшли до балетної трупі театру. 7 грудня 1923 року відбулася прем'єра «Лебедине озеро» П. Чайковського.

Рис. 2. Шедевр Фельнера і Гельмера

Друга серйозна пожежа в Одеському оперному сталася 14 березня 1925 року у наслідок необережного поводження з вогнем. Полум'я пошкодило залу, знищило сцену, декорації, костюми. Постраждали нотна бібліотека й завіса. Та вже через рік в театрі відновилися вистави, сцена отримала нове технічне оснащення, були обладнані дві залізобетонні завіси, які при потребі відсікають сцену від глядацької зали й службових приміщень.

Після Жовтневої революції оперний театр став державним, а в 1926 році отримав статус «академічного». Поряд з російськими і західноєвропейськими операми зі сцени звучали твори українських авторів – «Тарас Бульба» і «Наталка Полтавка» М. Лисенка, «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського. З'явилися опери на українські сюжети –

«Сорочинський ярмарок» М. Мусоргського, «Черевички» П. Чайковського. Були поставлені і перші радянські опери – «Тихий Дон» І. Дзержинського, «Щорс» Б. Лятошинського, «Броненосець Потьомкін» О. Чишка. У роки Другої світової війни частину творчих працівників було евакуйовано до Алма-Ати.

В 1955 році з'ясувалось, що будівля просідає, а в її опорних конструкціях з'явилися тріщини. Розпочалися роботи по зміцненню фундаменту. Була застосована унікальна технологія так званого «силікатизування ґрунту»: через велику кількість спеціально пробурених шурфів у фундамент залили близько 6 мільйонів літрів рідкого скла. Роботи тривали цілодобово, але при цьому не заважали виставам. В листопаді 1956 року було оголошено, що осідання будівлі зупинилось.

У 1965 році почалась реставрація й часткова реконструкція театру як зовні, так і зсередини. За два роки майстри відновили й поліпшили все – від мозаїчної підлоги до цвяшків ХІХ століття.

Всі зусилля, спрямовані на зміцнення театру всередині ХХ століття, як виявилось, лише сповільнили згубні процеси. Будівля, зведена на осадових породах ґрунту, руйнувалась і далі. Всередині 90-х років минулого століття її стан було визнано катастрофічним.

Реконструкція затягнулася на 10 років. За цей період було знову укріплено фундамент (на цей раз 1800 палями, забитими на глибину від 14 до 18 метрів), перекрито дах, оновлено фасад та прилеглу територію. Також реконструйовані приміщення ар'єрсцени, планшет, встановлено сучасне освітлювальне та звукове обладнання, систему опалення, нову протипожежну завісу та багато іншого. Нинішнє технічне оснащення театру відповідає найсучаснішим вимогам.

Під час реконструкції театру 1996-2007 рр. трупа оперного давала спектаклі на сценічних майданчиках діючих одеських театрів, виступала на міжнародних фестивалях. Репертуар театру вражає різноманітністю оперних та балетних вистав, концертних програм. Особливе місце займають твори українських композиторів – опери «Запорожець за Дунаєм» С. Гулака-Артемівського, «Катерина» М. Аркаса, «Вій» В. Губаренка, сучасний балет «Долі» Ю. Гомельської, концерт-вистава «Музика Шевченківського слова», класичні опери і балети видатних майстрів: П. Чайковського («Лебедине озеро», «Лускунчик», «Юланта», «Спляча красуня», «Пікова дама»), Дж. Верді («Аїда», «Ріголетто», «Бал-маскарад», «Набукко», «Травіата», «Трубадур»), Дж. Пуччіні («Тоска», «Богема», «Мадам Батерфляй», «Турандот»), Ф. Шопена («Шопеніана») та ін.

За останні роки до репертуару театру увійшли понад 40 нових творчо-мистецьких проєктів. Щороку з успіхом на сцені театру проходить фестиваль мистецтв «Оksamитовий сезон в Одеській опері», метою якого є популяризація українського та світового класичного мистецтва і підтвердження авторитету нашого міста, як культурної столиці півдня України. Майстри опери та балету, які мають звання народних та заслужених артистів, виступали на кращих сценах Західної Європи. У складі оркестру об'єднані кращі представники оркестрової еліти та талановиті молоді музиканти. За роки активного творчого життя оркестр Одеського театру став одним із провідних оперних оркестрів України та світу.

Висновки. Театр являє собою живий організм, що знаходиться в постійному пошуку нових творчих ідей. Він сприяє формуванню нових естетичних пріоритетів в оперному та балетному мистецтві. Театр не тільки задовольняє потребу суспільства в класичному мистецтві, а й формує глядацький смак, дозволяє публіці знайомитися з кращими досягненнями світового музичного театру. Знайомство публіки з цим контентом – одна з головних задач театру, через який держава здійснює свою соціальну місію у сфері культури.

Література:

1. <https://www.booksite.ru/fulltext/1/001/008/083/701.htm>
2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Odessa>
3. <https://pandia.ru/text/78/020/31701.php>
4. <https://operahouse.od.ua/about/history/>